

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/3/2018
Identifikačné číslo spisu:	6714215820
Dátum vydania rozhodnutia:	23.05.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Danica Kočičková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:6714215820.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Danice Kočičkovej, v spore žalobcu L. V., bývajúceho v T., zastúpeného JUDr. Miroslavom Pavlákom, advokátom so sídlom v Púchove, Moyzesova 1744, proti žalovanej Thorpe recovery, s.r.o., so sídlom vo Zvolene, Stráž 8419, IČO: 46662324, zastúpenej JUDr. Petrom Psoťkom, advokátom so sídlom vo Zvolene, Stráž 223, o vylúčenie veci z exekúcie, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 6C/186/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. júla 2017 sp.zn. 14Co/85/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd vylúčil z exekúcie vedenej súdnym exekútorom JUDr. Stachom Chladným pod sp.zn. Ex/255/2014 pohľadávku oprávnenej Thorpe recovery, s.r.o., so sídlom vo Zvolene, Stráž 8419, IČO: 4666324 (v tomto konaní vystupujúcej na strane žalovanej), zodpovedajúcu zmluvnej pokute vo výške 0,10% denne zo sumy 144,94 € od 1. januára 2010 do zaplatenia.

2. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 14. septembra 2015 č.k. 6C/186/2014-50 žalobu zamietol; o trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 339,85 € na účet jej právneho zástupcu, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že vykonaným dokazovaním mal preukázať, že žaloba je nedôvodná. Zdôraznil, že jednou zo základných zásad exekučného konania je zásada, že oprávnený má byť uspokojovaný výlučne z majetku povinného. V prípade, že úkony exekútora postihnú aj veci (hnuteľné alebo nehnuteľné), ktoré nepatria povinnému, ale svedčí im právo tretej osoby, tak voči tejto tretej osobe je exekúcia neprípustná a táto tretia osoba je aktívne legitimovaná na podanie vylučovacej žaloby podľa ustanovenia § 55 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a

exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“); pasívna legitimácia prislúcha oprávnenému. V uvedenej súvislosti okresný súd uviedol, že nie je možné, aby sa povinný podanou žalobou domáhal vylúčenia veci (pohľadávky oprávneného) z exekúcie, pretože mu to zákon (ustanovenie § 55 ods. 1 Exekučného poriadku) neumožňuje a zdôraznil, že povinnému - v prípade, že považuje exekúciu za neprípustnú - vyplývajú z Exekučného poriadku iné práva a možnosti, ktoré si môže uplatniť v exekučnom konaní. Proti predmetnému rozsudku okresného súdu sa žalobca odvolal.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny rozsudkom z 18. júla 2017 sp.zn. 14Co/85/2016 podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilného sporového poriadku potvrdil. S poukazom na znenie ustanovenia § 55 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku uviedol, že sa stotožnil s vysloveným právnym názorom okresného súdu, že podmienky na podanie žaloby o vylúčenie veci z exekúcie (§ 55 ods. 1 Exekučného poriadku) sú splnené len v tom prípade, keď súdny exekútor zahrnie do súpisu vec, ktorej vlastníkom nie je povinný. Na podanie vylučovacej žaloby je aktívne legitimovaná iba tretia osoba, pričom pasívna legitimácia svedčí oprávnenému. Zdôraznil, že Exekučný poriadok v ustanovení § 55 ods. 1 a 2 upravuje špecifickú situáciu, ktorá nastala alebo je predpoklad, že nastane v prípade vylúčenia veci z exekúcie, ktorá nepodlieha exekúcii, pretože jej vlastníkom nie je povinný a v prípade zapretia pravosti, výšky alebo poradia pohľadávok prihlásených na rozvrh výťažku. V odseku 1 ustanovenia § 55 Exekučného poriadku táto osobitná právna norma upravuje výlučne právo tretej osoby, odlišnej od hlavných účastníkov exekučného konania na podanie vylučovacej žaloby, a to v prípade pokiaľ je predmetom exekúcie vec, ktorá je podľa tvrdenia tejto tretej osoby vylúčená z danej exekúcie. Ustanovenie § 55 ods. 2 Exekučného poriadku upravuje právo na podanie odporovej žaloby, ktorej predmetom je zapretie pravosti, výšky alebo poradia niektorej z pohľadávok, avšak len v prípade, pokiaľ sa v exekučnom konaní vykonáva exekúcia prikázaním pohľadávky, predajom hnutelných vecí, cenných papierov, predajom nehnuteľností alebo predajom podniku. Práva vyplývajúce z ustanovenia § 55 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku nemožno vykladať extenzívne - tak, že v zmysle uvedeného ustanovenia môže žalobu o vylúčenie veci z exekúcie podať aj povinný za účelom spochybnenia zákonnosti vedenia exekúcie alebo zapretia pravosti vymáhanej pohľadávky oprávneného. V uvedenej súvislosti odvolací súd uviedol, že Exekučný poriadok priznáva povinnému množstvo iných procesných prostriedkov, na základe ktorých má povinný možnosť domáhať sa nezákonnosti alebo neprípustnosti vedenia exekúcie voči jeho osobe alebo spochybníť vymáhanú pohľadávku oprávneného, preto je na procesnej iniciatíve povinného, aby využil niektorý zo zákonom prípustných procesných prostriedkov obrany voči v exekúcii vymáhanej pohľadávke oprávneného, ktorú považuje za nezákonnú alebo neprípustnú. Zdôraznil, že procesný prostriedok, ktorý si v danom prípade žalobca zvolil - žaloba o vylúčenie veci z exekúcie - nie je pre nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu na podanie takejto žaloby prípustným procesným prostriedkom, na základe ktorého by súd mohol skúmať zákonnosť oprávneným vymáhanej pohľadávky v prebiehajúcom exekučnom konaní, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp.zn. 10Er/519/2014, preto odvolanie žalobcu nepovažoval za dôvodné a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej v texte aj „dovolateľ“) dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a aj okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte CSP) a na ustanovenie § 421 CSP. V súvislosti s porušením práva na spravodlivý súdny proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP dovolateľ v dovolaní uviedol, že za vadný procesný postup súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, ktorý sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie stotožnil, považuje to, že sa oba sudy nezaoberali meritom veci, napriek tomu, že mali právomoc a boli vecne a miestne príslušné vo veci rozhodnúť. Vo vzťahu k predpokladu prípustnosti dovolania uplatnenému v zmysle ustanovenia § 421 CSP, dovolateľ namietal, že tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd vec nesprávne právne posúdili, keď dospeli k záveru, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby podľa ustanovenia § 55 Exekučného poriadku, pričom poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 12CoE/180/2013, Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/335/2011 a na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/236/2009, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že Exekučný poriadok je vo vzťahu k Občianskemu

súdneho poriadku špeciálnym právnym predpisom, ktorého ustanovenia je možné aplikovať len v tom prípade, ak absentuje špeciálna právna úprava.

5. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedla, že ako oprávnená v exekučnom konaní eviduje voči žalobcovi (povinnému) pohľadávku vyplývajúcu z exekučného titulu vo výške 0,1% denne zo sumy 144,94 € od 1. januára 2010 do zaplata. Vzhľadom k tomu, že povinný si svoj dlh dobrovoľne nesplnil, bola nútená podať návrh na vykonanie exekúcie, pričom exekúcia je vedená súdnym exekútorom JUDr. Stachom Chladným pod sp.zn. Ex 2522/14. Žalobcom v žalobe vymedzený petit, ktorým žiada o vylúčenie vymáhanej pohľadávky oprávneného z exekúcie, je v rozpore so znením ustanovenia § 55 Exekučného poriadku, účinným ku dňu podania žaloby, preto je žaloba podaná žalobcom v celom rozsahu nedôvodná. Pokiaľ má žalobca za to, že exekúcia vedená voči nemu súdnym exekútorom JUDr. Stachom Chladným pod sp.zn. Ex/2522/14 je vedená nedôvodne, tak má možnosť podať návrh na zastavenie exekúcie. V závere vyjadrenia k dovolaniu žalobcu poukázala na uznesenie veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1 VCdo 2/2017 a uviedla, že veľký senát najvyššieho súdu v uvedenom uznesení vyslovil právny názor, že kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná, preto s prihliadnutím na uvedené navrhla, aby sa dovolací súd zaoberal len posudzovaním prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. V súvislosti s predpokladmi prípustnosti dovolania žalobca v dovolaní namietal, že jeho právo na spravodlivý proces bolo porušené tým, že súd prvej inštancie a aj odvolací súd sa nezaoberal meritom veci, ale „odkázal ho“ na exekučné konanie vedené na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp.zn. 10Er/519/2014 (§ 420 písm. f/ CSP) a tiež, že rozhodnutie odvolacieho súdu v otázke nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu na podanie žaloby o vylúčenie veci (pohľadávky oprávneného) z exekúcie je založené na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 CSP).

8. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci, (t.j. to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marenie možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritornú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu, ktorým v danom prípade žalobu pre nedostatok aktívnej legitímácie na strane žalobcu zamietol, pretože záver súdu o tom, či žalobca je alebo nie je aktívne legitimovaný na podanie konkrétnej žaloby je výsledkom právneho posúdenia, ktoré predstavuje činnosť súdu, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu (v tomto prípade ustanovenie § 55 Exekučného poriadku). To, či odvolací súd v otázke nedostatku aktívnej legitímácie na strane žalobcu vec správne právne posúdil alebo nie, súvisí s vecným preskúmaním jeho rozhodnutia, preto žalobcom tvrdené nesprávne rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa odvolací súd stotožnil so zamietnutím žaloby súdom prvej inštancie z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu na podanie žaloby o vylúčenie veci z exekúcie, (pre ktoré nerozhodol vo veci meritorne) nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

9. Po zistení, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom tvrdenou vadou vyplývajúcou z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, pristúpil dovolací súd - vychádzajúc z právneho názoru o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov vysloveného v rozhodnutí veľkého senátu najvyššieho súdu sp.zn. 1 VCdo 1/2018, ktorým bol s analogickým použitím zásady lex posterior derogat legi priori

prekonaný opačný právny názor vyslovený v rozhodnutí veľkého senátu najvyššieho súdu sp.zn. 1 VCdo 2/2017 - k posúdeniu prípustnosti dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dôvodu prípustnosti dovolania, spojeného s právnym posúdením v zmysle ustanovenia § 421 CSP.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

11. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§§ 431 až 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

12. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje odvolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, či a ako dovolateľ v dovolaní argumentačne zdôvodnil, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia ním vymedzenej právnej otázky a že ide o niektorý z prípadov uvedených v ustanovení § 421 ods. 1 pod písm. a/ až c/ CSP.

13. V danom prípade dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 CSP označil v dovolaní za právne otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu nasledovné právne otázky tvrdiac, že tieto právne otázky v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte neboli vyriešené, prípadne že oba sudy (okresný súd a aj odvolací súd) sa pri riešení týchto otázok odchyľili od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu:

1. „Je potrebné pre zapretie pravosti pohľadávky (napr. jej zániku splnením) uplatniť toto zapretie najprv na všeobecnom (nie na exekučnom) súde za účelom neskoršieho podania návrhu na exekučný súd na zastavenie exekúcie?“

2. „Je možné pri vymáhaní úrokov (bez ohľadu na právny dôvod - napr. omeškanie, zmluvná pokuta, atď.) požadovať oprávneným alebo exekútorom aj úhradu istiny pre oprávneného, ak došlo v minulosti k jasnému oddeleniu istiny od úrokov a k postúpeniu príslušenstva na iný subjekt, takže exekučný titul sa istiny nijako netýka a oprávnený k nej nemá žiadne právo?“

14. Z kontextu odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie (so záverom ktorého sa odvolací súd stotožnil), možno vyvodiť, že tou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, bola otázka nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu na podanie žaloby podľa ustanovenia § 55 v tom čase platného a účinného Exekučného poriadku a nie vyššie uvedené (žalobcom v dovolaní označené) právne otázky. Dovolací súd preto dospel k záveru, že v preskúmvanej veci dovolateľ nevymedzil uplatnený dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Prípustnosť dovolania totiž odôvodnil riešením právnych otázok, od vyriešenia ktorých vo svojej podstate nezáviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Označený nedostatok v odôvodnení predpokladov prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP znamená odôvodnenie dovolania neprípustným dovolacím dôvodom, pretože nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP je prípustným dovolacím dôvodom len vtedy, ak sa týka

otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu za súčasného splnenia niektorého z predpokladov prípustnosti dovolania uvedeného pod písm. a/ alebo pod písm. b/ alebo pod písm. c/ § 421 ods. 1 CSP.

15. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné, preto ho podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP odmietol.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.